

КАРАР

от « 08 » сентябрь 2020 г.

№ 28

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү Кагыйдәләре таләпләрен үтәү буенча муниципаль контрольне гамәлгә ашыру буенча административ регламентны раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 ел, №131-ФЗ Федераль законны тормышка ашыру максатыннан, Татарстан Республикасының Административ хокук бозулар турындагы кодексы, Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге Уставы белән, төзекләндерү кагыйдәләрен үтәү өлкәсендә контрольне көчәйтү өчен, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ:**

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен үтәү буенча муниципаль контрольне гамәлгә ашыру буенча административ регламентны расларга. (кушымта итеп бирелә)

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында бастырып чыгарырга (<http://pravo.tatarstan.ru/>) һәм Арча муниципаль районының рәсми сайтында урнаштыру юлы белән халыкка игълан итәргә (<http://arsk.tatarstan.ru>).

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Татарстан Республикасы
Арча муниципаль районы
Яңасала авыл жирлеге башлыгы

Сафин А.И.

Татарстан Республикасы
Арча муниципаль районы
Яңасала авыл жирлеге
Башкарма комитетының
08.09.2020 ел, №28 карары белән
РАСЛАНГАН

**Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл
жирлеге территориядә төзекләнדרү Кагыйдәләре таләпләрен үтәү буенча
муниципаль контрольне гамәлгә ашыру
административ регламенты**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге административ регламент төзекләнדרү Кагыйдәләре таләпләрен үтәү буенча муниципаль контрольне гамәлгә ашыру, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы авыл жирлеге территориясендә (алга таба - жирлек) юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданнар тарафыннан муниципаль хокукый актларда билгеләнгән таләпләрнең үтәлүен тикшерүне оештыру һәм үткөрү тәртибен билгели.

1.2. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге территориясендә төзекләнדרү Кагыйдәләре таләпләрен үтәүгә муниципаль контроль Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.

1.3. Төзекләнדרү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруны турыдан-туры жайга салучы норматив хокукый актлар исемлеге:

Бөтенхалык тавышы белән 1993 елның 12 декабрдә кабул ителгән Россия Федерациясе Конституциясе;

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшкүарларның хокукларын яклау турында» 2008 елның 26 декабрдәге 294-ФЗ номерлы Федераль закон;
«Россия Федерациясе гражданнары мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль закон;

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге Уставы;

әлеге Административ регламент.

Норматив хокукый актлар исемлеге тулы түгел.

1.4. Жирлек территорияләрен төзекләнדרү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру предметы булып юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданнар тарафыннан муниципаль хокукый актларда билгеләнгән таләпләрнең үтәлешен тикшерү, шулай ук Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге чикләрендә урнашкан территорияләренә төзекләнדרүгә карата күрсәтелгән таләпләрне бозуларны профилактикалау буенча чаралар оештыру һәм үткөрү тора.

1.5. Төзекләнדרү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда вазыйфаи затларның хокуклары һәм бурычлары:

1.5.1. Төзекләнדרү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыручы органның вәкаләтле заты тикшерү уздырганда хокукы:

төзекләнדרү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырыла торган затлар адресына, муниципаль контроль органы карамагында булган документлардагы белешмәләренә дәрәҗәгә нигезле шик тудыра яки бу

белешмәләр муниципаль хокукий актларда билгеләнгән таләпләрнең үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирми торган очракта, тикшерү барышында карау өчен кирәкле документларны (муниципаль контроль органы карамагында булган документларның дәрәҗәгә дәлил булса) тапшыру таләбе белән дәлилленгән сорату (запрос) жиһбәрергә;

юридик зат, шәхси эшмәкәр тарафыннан житештерелә һәм сатыла торган товарларны, башкарыла торган эшләрне, биналарны, төзелмәләрне, корылмаларны, бүлмәләрне, карау, өйрәнү, үлчәү, фото һәм видео язмалар;

муниципаль хокукий актларда билгеләнгән таләпләрне бозу һәм (яки) бирелгән күрсәтмәнең үтәлмәве факты буенча аңлатмалар алу.

1.5.2. Тикшерү барышында муниципаль контроль органнарының мәжбүри таләпләрен бозулар ачыкланган очракта:

- юридик затка, шәхси эшқуарга, граждана (алга таба - муниципаль контроль гамәлгә ашырыла торган затка) ачыкланган бозуларны бетерү турында күрсәтмә бирә, аларны бетерү сроклары һәм (яки) кешеләр тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарихи һәм мәдәни ядкарьләргә), Россия Федерациясе Музей фонды составына кертелгән музей предметларына һәм музей коллекцияләренә, аеруча кыйммәтле, шул исәптән уникаль, Россия Федерациясе Архив фонды документларына, тарихи, фәнни, мәдәни әһәмияткә ия булган документларга, Милли китапханә фонды составына, дәүләт куркынычсызлыгына, физик һәм юридик затлар мөлкәтенә, дәүләт яки муниципаль милеккә, шулай ук федераль законнарда каралган башка чараларга янаган табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча күрсәтмәләр бирә;

- Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә), Россия Федерациясе Музей фонды составына кертелгән музей предметларына һәм музей коллекцияләренә, аеруча кыйммәтле, шул исәптән уникаль документларга, Милли китапханә фонды составына керүче тарихи, фәнни, мәдәни әһәмияткә ия булган документларга, шулай ук Россия Федерациясе Архив фонды составына керүче аерым тарихи, фәнни, мәдәни әһәмияткә ия булган документларга, дәүләт иминлеген тәмин итү, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш ачыкланган бозуларга юл куйган затларны жаваплылыкка тарту буенча чаралар күрә.

1.5.3. Муниципаль контроль органының вазыйфаи затлары тикшерү уздырганда бурычлы:

1) муниципаль хокукий актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләрне һәм төкәдимнәрне бозуларны кисәтү, ачыклау һәм булдырмау буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән вәкаләтләрне үз вакытында һәм тулы күләмдә үтәргә;

2) тикшерү үткәрелә торган юридик затның, шәхси эшқуарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатләрнен яклау буенча Россия Федерациясе законнарын үтәргә;

3) аны үткәрү турында жирлек администрациясе күрсәтмәсе нигезендә тикшерү үткәрергә;

4) бары тик хезмәт вазыйфаларын башкарганда гына тикшерү үткәрергә, күчмә тикшерүне бары тик жирлек администрациясе күрсәтмәсенә күчәрмәсен күрсәткәндә һәм 2008 елның 26 декабрәндәге 294-ФЗ номерлы Федераль законның 10 статьясындагы 5 өлешендә каралган очракта гына, тикшерү үткәрүне килештерү турында документ күчәрмәсен күрсәтеп кенә үткәрергә;

5) тикшерү уздырыла торган затларга яисә аларның вәкаләтле вәкиленә тикшерү уздырганда катнашуга һәм тикшерү предметына караган мәсьәләләр буенча аңлатмалар бирүгә каршы килмәскә;

6) тикшерү уздырыла торган затка, аның вәкаләтле вәкиленә тикшерү

үткөргөндө тикшерү предметына караган мағлұматны һәм документларны тапшырырга;

7) муниципаль контроль гамәлгә ашырыла торган затларны, аның вәкаләтле вәкилен тикшерү нәтижәләре белән таныштырырга;

8) муниципаль контроль гамәлгә ашырыла торган затларны, аның вәкаләтле вәкилен ведомствоара мағлұмати хезмәттәшлек кысаларында алынган документлар һәм (яки) мағлұмат белән таныштырырга;

9) хокук бозу фактлары ачыклану буенча күрелә торган чараларның әлеге хокук бозуларның кешеләр гомере, сәламәтлеге, хайваннар, үсемлекләр, әйләнә-тирә мохит өчен, Россия Федерациясе халыкларының мәдени мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә), Россия Федерациясе Музей фонды составына кертелгән музей предметларына һәм музей коллекцияләренә, аеруча кыйммәтле, шул исәптән Россия Федерациясе Архив фонды составына кергән уникаль, аеруча тарихи, фәнни, мәдени әһәмияткә ия булган документлар өчен, дәүләт иминлегенә, табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү дәрәжәсенә карап билгеләргә, шулай ук гражданның, шул исәптән шәхси эшқуарларның, юридик затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен нигезсез чикләүгә юл куймаска;

10) муниципаль контроль гамәлгә ашырыла торган затлар, аларның вәкаләтле вәкилләре тарафыннан гамәлләренә шикәят белдергәндә, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә үз гамәлләренә нигезле булуын расларга;

11) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тикшерүне уздыру срокларын үтәргә;

12) муниципаль контроль гамәлгә ашырыла торган затлардан, аларның вәкаләтле вәкилләренән Россия Федерациясе законнарында каралмаган документлар һәм башка белешмәләр таләп итмәскә;

13) муниципаль контроль гамәлгә ашырыла торган затлар, аларның вәкаләтле вәкилләре үтенече буенча күчмә тикшерү уздырып алдыннан аларны әлеге Административ регламентның шулар нигезендә тикшерү үткөрелә торган нигезләмәләре белән таныштырырга;

14) юридик затта, шәхси эшмәкәрдә тикшерүләргә исәпкә алу журналында (булган очракта) үткөрелгән тикшерү турында язма ясарга.

1.6. Тикшерү уздырганда муниципаль контроль органының Вазыйфаи затлары хокуклы түгел:

1) әгәр мондый таләпләр муниципаль контроль органы вәкаләтләренә керми икән, муниципаль хокукий актларда билгеләнгән таләпләргә һәм мәжбүри таләпләргә үтәлешен тикшерергә;

2) СССР һәм РСФСР башкарма хакимияте органнарының норматив хокукий актларында билгеләнгән таләпләргә үтәлешен, шулай ук аларны куллану мәжбүрилегә Россия Федерациясе законнарында каралмаган норматив документлар таләпләргә үтәлешен тикшерергә;

3) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә басылып чыкмаган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән таләпләргә һәм мәжбүри таләпләргә үтәлешен тикшерергә;

4) муниципаль контроль гамәлгә ашырыла торган зат, аның вәкаләтле вәкиле булмаган очракта, планлы яки планнан тыш күчмә тикшерүгә гамәлгә ашырырга, 2008 елның 26 декабрәдәге 294-ФЗ номерлы Федераль законның 10 статьясындагы 2 өлешенә 2 пунктдагы "б" пунктчасында каралган нигез буенча, шулай ук жир кишәрлекләре милекчәләренә, жирдән файдаланучыларга, шулай ук жир хужаларына, жирдән кулланучыларга һәм жир кишәрлекләрен арендаучыларга тиешенчә хәбәр иткән очракта жир законнары таләпләргә үтәлешен тикшерү очракларыннан тыш;

5) әгәр тикшеру объектлары булып тормаса яки тикшеру предметына карамаса, документлар, мәгълүмат, продукция үрнәкләрен, әйләнә-тирә мохит объектларын һәм житештерү тирәлеге объектларын тикшеру пробалары алырга, шулай ук мондый документларның төп нөсхәләрен таләп итәргә;

6) тикшеру, сынау, үлчәу өчен әйләнә-тирә мохит объектларын һәм житештерү мохитен тикшеру үрнәкләрен, әлеге үрнәкләрне алу буенча беркетмә төземичә, билгеләнгән формада һәм милли стандартлар белән билгеләнгән нормалардан арткан күләмдә, үрнәкләрне алу кагыйдәләре, үрнәкләр һәм аларны тикшеру ысуллары, тестлар, үлчәүләренә яки башка норматив техник документларны техник регламентлар һәм кагыйдәләр алар көченә кәргән көнгә кадәр тартып алырга;

7) тикшеру уздыру нәтижәсендә алынган һәм дәүләт, коммерция, хезмәт, закон тарафыннан саклана торган башка серне таратырга, Россия Федерациясе законнарында каралган очрактардан тыш;

8) тикшеру үткәрүнең билгеләнгән срокларын арттырырга;

9) муниципаль контроль гамәлгә ашырыла торган затларга, аның вәкаләтле вәкиленә алар хисабына контроль буенча чаралар үткәрү турында күрсәтмәләр яки тәкъдимнәр ясарга;

10) муниципаль контроль гамәлгә ашырыла торган затлардан, аларның вәкаләтле вәкилләреннән, башка дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары яки дәүләт органнары яки жирле үзидарә органнары карамагында булган рәхсәт документларын да кертәп, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән исемлеккә кертелгән рәхсәт документларын һәм (яисә) мәгълүматны бирүне таләп итәргә;

11) муниципаль контроль гамәлгә ашырыла торган затлардан, аның вәкаләтле вәкиленнән тикшеру башланган көнгә кадәр документлар, мәгълүмат бирүне таләп итәргә. Муниципаль контроль органы, тикшеру үткәрү турында боерык кабул ителгәннән соң, кирәкле документларны һәм (яки) мәгълүматны ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында соратып алырга хокуклы.

1.7. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль буенча чаралар гамәлгә ашырыла торган затларның хокуклары һәм бурычлары:

1.7.1. Төзекләндерү өлкәсендә аларга карата муниципаль контроль гамәлгә ашырыла торган затларның хокуклары:

1) тикшеру уздырганда турыдан-туры катнашырга, тикшеру предметына караган мәсьәләләр буенча аңлатмалар бирергә;

2) дәүләт контроле (күзәтчелеге) органыннан, муниципаль контроль органыннан, аларның вазыйфаи затларыннан бирү Россия Федерациясе законнарында, Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында, муниципаль хокукий актларда, Нигезләмәдә һәм әлеге административ регламентта каралган тикшеру предметына керә торган мәгълүматны алырга;

3) дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнары, муниципаль контроль органнары, ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында ведомствоара әлеге документлар һәм (яки) мәгълүмат булган башка дәүләт органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан яисә дәүләт органнарына яисә жирле үзидарә органнарына буйсынган оешмалардан алынган документлар һәм (яисә) мәгълүмат белән танышырга;

4) ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында соратып алына торган документларны һәм (яки) мәгълүматны дәүләт контроле (күзәтчелеге) органына, муниципаль контроль органына үз инициативасы буенча тапшырырга;

5) тикшеру нәтижәләре белән танышырга һәм тикшеру актында тикшеру нәтижәләре белән танышу, алар белән килешү яки килешмәү, шулай ук дәүләт контроле (күзәтчелеге) органы, муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының аерым гамәлләре белән килешү яки килешмәү турында күрсәтергә;

6) Россия Федерациясе законнары нигезендә административ һәм (яисә) суд

тәртибдә тикшерү үткәргәндә юридик затның, шәхси эшкуарның хокукларын бозуга китергән дәүләт контроле (күзәтчелеге) органы, муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять бирергә;

7) Эшкуарлар хокукларын яклау буенча Россия Федерациясе Президенты каршындагы Вәкаләтле вәкилле яисә Эшкуарлар хокукларын яклау буенча Татарстан Республикасы Президенты каршындагы Вәкаләтле вәкилле тикшерүдә катнашырга жәлеп итәргә.

1.7.2. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль гамәлгә ашырыла торган затлар, аларның вәкаләтле вәкилләренәң бурычлары:

житәкчеләр, башка вазыйфаи затлар яисә юридик затларның вәкаләтле вәкилләре булуын тәмин итәргә; шәхси эшмәкәрләр мәжбүри таләпләрне үтәү буенча чаралар оештыру һәм үткөрү өчен җаваплы вәкаләтле вәкилләренәң булуын яисә аларның катнашуын тәмин итәргә тиеш;

тикшерү уздырганда дәлилле сорату алынганнан соң ун эш көне эчендә соратуда күрсәтелгән документларны муниципаль контроль органына жиберергә;

күчмә тикшерү уздыра торган муниципаль контроль органының вәкаләтле вазыйфаи затына, алдан документар тикшерү уздырылмаган очракта, күчмә тикшерүнең максатлары, бурычлары һәм предметы белән бәйле документлар белән танышу, шулай ук күчмә тикшерүдә катнашучы экспертларга, эксперт оешмалары вәкилләренә эшчәнлекләрен гамәлгә ашырганда шәхси эшкуарлар, юридик затлар тарафыннан кулланыла торган җайланмаларга, корылмалар, транспорт чараларын тәмин итү мөмкинлеген бирергә.

2008 елның 26 декабрдәге 294-ФЗ номерлы Федераль законны бозуга юл куйган юридик затлар, аларның житәкчеләре, башка вазыйфаи затлар, юридик затларның вәкаләтле вәкилләре, шәхси эшмәкәрләр, аларның вәкаләтле вәкилләре тикшерү үткөрүгә нигезсез комачаулаучы һәм (яисә) мәжбүри таләпләрне бетерү турында муниципаль контроль органы күрсәтмәләрен вакытында үтәмәүчеләр Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплы.

1.8. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру нәтижеләре.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру нәтижәсе булып юридик затны, шәхси эшмәкәрне, гражданны тикшерү актын тәзү тора.

Тикшерү акты ике нөсхәдә тикшерү тәмамланганнан соң турыдан-туры рәсмиләштерелә, аларның берсе кушымталарның күчмәләре белән муниципаль контроль гамәлгә ашырыла торган затка, аның вәкаләтле вәкиленә тикшерү акты белән танышу яки танышудан баш тарту турында расписка белән тапшырыла.

Физик зат, житәкче, башка вазыйфаи зат яисә юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшкуар, аның вәкаләтле вәкиле булмаган очракта, шулай ук тикшерелүче затның тикшерү акты белән танышкан яки танышудан баш тарткан очракта, акт заказлы хат итеп почта аша жиберелә һәм муниципаль контроль органы эшендә саклана торган тикшерү акты нөсхәсенә теркәлә.

Тикшерү актын тәзү өчен үткәрелгән тикшерүләр, сынаулар, махсус тикшерүләр, экспертизалар нәтижеләре буенча бәяләмәләр алырга кирәк булганда, тикшерү акты контроль чаралары тәмамланганнан соң өч эш көненнән дә артмаган вакытта төзелә һәм муниципаль контроль гамәлгә ашырыла торган затларга, аның вәкаләтле вәкиленә кул куйдырып тапшырыла яки алу турында хәбәрнамә белән жиберелә яисә почта аша жиберелә һәм (яисә) әлеге акты төзегән затның көчәйтелгән квалификацияле электрон имзасы белән имзаланган электрон документ рәвешендә (тикшерелә торган затның муниципаль контроль кысаларында электрон формада үзара хезмәттәшлек итүне гамәлгә ашыру ризалыгы булганда) жиберелә. Бу чакта күрсәтелгән документны тапшыру

турында белдерү һәм (яки) алуны башка төрле раслау муниципаль контроль органы эшендә саклана торган тикшерү акты нөсхәсенә теркәлә.

1.9. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру һәм тикшерү үткәру максатларына һәм бурычларына ирешү өчен кирәкле документларның һәм (яки) мәгълүматларның тулы исемлеге.

1.9.1. Тикшерү барышында тикшерелүче юридик заттан, шәхси эшмәкәрдән шәхсән алына торган документларның һәм (яки) мәгълүматларның тулы исемлеге.

Тикшерү барышында вазыйфаи затлар юридик заттан, шәхси эшмәкәрдән шәхсән соратып алалар, соратуга тикшерү үткәру турындагы боерыкның мөһере белән таныкланган түбәндәге күчermәләр кушып бирелә:

- гамәлгә кую документлары;
- күчөмсез милек объектына хокук билгели торган документлар;

1.9.2. Исемлек нигезендә башка жирле үзидарә органнарыннан яки жирле үзидарә органнары буйсынуындагы оешмалардан ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында тикшерү барышында соратып алына торган документларның һәм (яки) мәгълүматларның тулы исемлеге.

Ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында тикшерү барышында соратыла һәм алына торган документлар һәм (яки) мәгълүмат:

- 1) юридик затларның бердәм дәүләт реестрыннан белешмәләр;
- 2) шәхси эшқуарларның бердәм дәүләт реестрыннан белешмәләр.

2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру тәртибенә карата таләпләр

2.1. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру турында мәгълүмат бирү тәртибе.

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы башкарма комитеты Яңасала авыл жирлегә тарафыннан башкарыла.

Муниципаль контроль органы түбәндәге адрес буенча урнашкан: РТ, Арча районы, Яңасала авылы, Үзәк урам. 18 йорт.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча мәгълүмат Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан түбәндәге адрес буенча үткәрелә: РТ, Арча районы, Яңасала авылы, Үзәк урам. 18 йорт, телефон: (84366)57210

Гариза бирүчеләрне кабул итү графигы:

дүшәмбе, жомга: 08.00-12.00, 13.00-16.00.

Бәйрәм көне алдындагы эш көненең озынлыгы бер сәгатькә кими.

"Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә муниципаль контроль органының рәсми сайты адресы: <http://arsk.tatarstan.ru/>

Электрон почта адресы: Yns.Ars@tatar.ru

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча кызыксынган затлар тарафыннан мәгълүмат алу тәртибе.

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча кызыксынган затларга мәгълүмат бирү түбәндәгечә гамәлгә ашырыла:

- шәхси мәгълүмат;
- ачык мәгълүмат.

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча шәхси мәгълүмат бирелә:

- шәхси мөрәжәгатькә;
- язма мөрәжәгатьләр буенча;
- телефон аша;
- электрон почта аша.

Шәхси кабул итү барышында яки муниципаль контроль органы телефоны аша мәгълүмат бирү турында кызыксынган затка жентекләп хәбәр итә:

урнашу урыны, почта адресы, эш графигы, төзекләнדרү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру өчен җаваплы муниципаль контроль бүлеге хезмәткәрләре, телефон номерлары һәм кабинет номерлары турында;

төзекләнדרү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру тәртибе һәм сроклары турында;

шулай ук муниципаль контроль органы карарларына (гамәл кылмавына) шикаять белдерү тәртибе турында.

Гражданның, шәхси эшкуарларның (аларның вәкилләрен), юридик затлар вәкилләрен төзекләнדרү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кагыйдәләре турында консультация бирү мәсьәләләре буенча шәхси кабул итү «Россия Федерациясе гражданның мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе турында» 02.05.2006 ел, №59-ФЗ Федераль закон нигезендә оештырыла һәм гамәлгә ашырыла.

Мөрәҗәгать итүченең төзекләнדרү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кагыйдәләре турында консультация бирү мәсьәләләре буенча язмача мөрәҗәгатьләре, язмача мөрәҗәгать теркәлгән көннән 30 көннән дә артмаган вакыт эчендә, җавап әзерләү өчен кирәкле вакытны исәпкә алып, хезмәткәрләр тарафыннан карала.

Электрон документ формасында кергән консультация сорап мөрәҗәгать итү «Россия Федерациясе гражданның мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе турында» 02.05.2006 ел, №59-ФЗ Федераль законда билгеләнгән тәртиптә каралырга тиеш. Мөрәҗәгатьтә фамилия, исем, атасының исеме (соңгысы - булган очракта), әгәр җавап электрон документ рәвешендә җибәрелергә тиеш булса, электрон почта адресы һәм җавап язмача җибәрелергә тиеш булса, почта адресы мәҗбүри рәвештә күрсәтелә. Мөрәҗәгать итүче әлеге мөрәҗәгатькә кирәкле документларны һәм материалларны электрон формада теркәргә яисә күрсәтелгән документларны һәм материалларны яки аларның күчәрмәләрен язма рәвештә җибәрергә хокуклы.

Төзекләнדרү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча ачык мәгълүмат мәгълүматны түбәндәгечә урнаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла:

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының «Интернет» челтәрендәгә рәсми сайтында;

массакуләм мәгълүмат чараларында (ММЧ);

гражданның кулланып җыела торган урыннарда мәгълүмати стендларда.

Арча муниципаль районының рәсми сайтында җирлек бүлегендә, урнашу урыны, эш графигы, почта адресы, электрон почта адресы, муниципаль контроль органының белешмә телефоннары, төзекләнדרү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру өчен кирәкле документлар исемлеге, административ регламент тексты, хезмәткәрләрнең гамәлләренә (гамәл кылмавына) һәм карарларына карата шикаять белдерү тәртибе урнаштырыла.

2.2. Төзекләнדרү өлкәсендә муниципаль контроль түләүсез нигездә башкарыла.

2.3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру сроклары.

Тикшерү үткөрү вакыты авыл җирлеге хакимиятенә тикшерү үткөрү турындагы карарында күрсәтелә.

Юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә карата тикшерүләр үткөрү вакыты егерме эш көненнән дә артмаска тиеш.

Бер кече эшмәкәрлек субъектына карата планлы күчмә тикшерүне үткөрүнең гомуми вакыты кече предприятие өчен илле сәгатәтән һәм микропредприятиеләр өчен елына унбиш сәгатәтән артмаска тиеш.

Муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының дәлилләнгән тәкъдимнәре нигезендә катлаулы һәм (яки) озак вакытлы тикшеренүләр, сынаулар, махсус экспертизалар һәм тикшеренүләр үткөрү зарурилыгы белән бәйле аерым очракларда күчмә тикшерүне үткөрү вакыты Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл җирлегә җитәкчесе тарафыннан егерме эш көннән, кече предприятиеләргә карата - илле сәгатьтән, микропредприятиеләргә карата-унбиш сәгатьтән дә артмаска тиеш.

Планлы күчмә тикшерүләр үткәргәндә ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында документлар һәм (яки) мәгълүмат алу кипәк булганда, тикшерү үткөрү Башкарма комитет җитәкчесе тарафыннан ведомствоара мәгълүмати бәйләнешне гамәлгә ашыру өчен кирәкле сурокка туктатылып торырга мөмкин, әмма ул ун эш көннән дә артмаска тиеш. Тикшерүне кабат туктатып тору рөхсәт ителми.

Тикшерү үткөрүнең туктатылу вакыты гамәлдә булган чорда, муниципаль контроль органының кече эшмәкәрлек субъектының башка объектларында, биналарда, төзелмәләрендә, корылмаларында, бүлмәләрендә, бүтән объектларында күрсәтелгән тикшерү белән бәйле гамәлләре туктатыла.

3. Административ процедураларның составы, эзлеклелеге һәм суроклары

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру түбәндәге административ процедураларны үз эченә ала:

- тикшерү үткөрү турында карар эзерләү һәм кабул итү;
- тикшерү үткөрү турында хәбәрнамә җибәрү;
- тикшерү үткөрү;
- тикшерү акты төзү;
- тикшерү барышында ачыкланган хокук бозу очракларына карата чаралар

күрү;

Тикшерүләрнең бердәм реестрын алып бару, аңа тиешле мәгълүмат кертү һәм аны ачу Дәүләт һәм закон тарафыннан саклана торган башка сер турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

Барлык административ процедуралар да законнар нигезендә тиешле вәкаләтләр бирелгән муниципаль контроль органы тарафыннан үткәрелә.

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль түбәндәге эзлеклелектә гамәлгә ашырыла:

3.1. Тикшерү үткөрү турында карар эзерләү һәм кабул итү.

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль планлы һәм планнан тыш тикшерүләр рәвешендә башкарыла.

3.1.1. Әлеге процедураны башлау өчен нигезләр:

1) юридик затларны һәм шәхси эшқуарларны планлы тикшерүләр үткөрүнең еллык планында күрсәтелгән тикшерүне үткөрү датасының килеп җитүе;

2) Административ регламентның 3.1.2.пунктында күрсәтелгән нигезләр.

Планлы тикшерүләр җирлек башкарма комитеты җитәкчесе тарафыннан расланган планлы тикшерүләр планы нигезендә үткәрелә.

Юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә карата ел саен планлы тикшерүләр планы 26.12.2008 ел, № 294-ФЗ Федераль закон нигезендә эшләнә һәм прокуратура белән килештерелә.

Планлы тикшерүләр үткөрүнең еллык планын эзерләү, аны прокуратура органнарына тапшыру һәм килештерү тәртибе, шулай ук планлы тикшерүләр үткөрүнең еллык планының типлаштырылган формасы Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

Җирлек башкарма комитеты җитәкчесе тарафыннан расланган юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә карата тикшерүнең еллык планы кызыксынган затларга аны җирлек Башкарма комитетының рәсми сайтында урнаштыру юлы белән җиткерелә.

3.1.2. Планнан тыш тикшерү үткөрү өчен нигез булып тора:

1) муниципаль хокукый актларда билгелэнгән таләпләрне һәм (яисә) мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында юридик зат, шәхси эшмәкәр тарафыннан элегрәк бирелгән күрсәтмәнең үтәлү срогы тәмамлануы;

2) жирлекнең Башкарма комитетына юридик заттан яисә шәхси эшқуардан билгеле эшчәнлек формасы алып баруга хокукый статус, махсус рөхсәт (лицензия) алыну яисә юридик гамәлләр кылуга махсус рөхсәт (лицензия) алыну турында гаризалар керү, юридик затка, шәхси эшмәкәргә карата планнан тыш тикшерү үткөрү хокукый статус, махсус рөхсәт (лицензия) бирү, рөхсәт бирү (киләштерү) кагыйдәләре белән каралган булса.

3) юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр белән үзара бәйләнешсез хезмәттәшлек итүне тикшереп тору буенча чаралар нәтижәләрен анализлау, дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнарына, муниципаль контроль органнарына граждандардан, шул исәптән шәхси эшмәкәрләрдән, юридик затлардан, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакуләм мөгълүмат чараларыннан килгән мөрәжәгатьләргә һәм гаризаларны карау һәм алдан тикшерү нәтижәләре буенча жирлек Башкарма комитеты вазыйфаи затының түбәндәге фактлар турында дәлилленгән гаризасы керү:

а) граждандар тормышына, сәләмәтлегенә куркыныч туу, хайваннарға, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, Россия Федерациясә халыкларының мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә), музей предметларына һәм музей коллекцияләренә, аеруча кыйммәтле, шул исәптән уникаль документларына, Россия Федерациясә Архив фонды документларына, Милли китапханә фонды составына керә торган аеруча тарихи, фәнни, мәдәни әһәмияткә ия булган документларга зыян килү куркынычы туу, дәүләт иминлегенә куркыныч туу, шулай ук табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы туу;

б) граждандар тормышына, сәләмәтлегенә зыян килү, хайваннарға, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, Россия Федерациясә халыкларының мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә), музей предметларына һәм музей коллекцияләренә, аеруча кыйммәтле, шул исәптән уникаль документларына, Россия Федерациясә Архив фонды документларына, Милли китапханә фонды составына керә торган аеруча тарихи, фәнни, мәдәни әһәмияткә ия булган документларга зыян килү, дәүләт иминлегенә бозылу, шулай ук табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу;

4) Законнарның үтәләшенә күзәтчелек кысаларында прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча планнан тыш тикшерү уздыру турындагы прокурор таләбе нигезендә.

Өлеге Административ регламентның 3 бүлегендәге 3.1.2 пунктының 2 пунктчасында күрсәтелгән нигезләр буенча юридик затларны һәм шәхси эшмәкәрләргә планнан тыш тикшерү прокуратура белән килештерелгәннән соң үткөрелергә мөмкин.

Өгәр граждандар тормышына, сәләмәтлегенә, хайваннарға, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә), дәүләт иминлегенә, шулай ук табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү белән бәйле рәвештә муниципаль хокукый актларда билгелэнгән таләпләрне һәм мәжбүри таләпләрне бозуларны ачыклау буенча кичектергесез чаралар күрү зарурлығы туса, муниципаль контроль органы, 2008 елның 26 декабрәндәге 294-ФЗ номерлы "Жирле үзидарә турында" Федераль законның 10 статьясындагы 6 һәм 7 өләшләрәндә каралган документларны жиберү юлы белән прокуратура органнарына егерме дүрт сәгать эчендә хәбәр итеп, планнан тыш урынга чыгып тикшерүне үткөрүгә кичекмәстән керешергә хокуклы.

Бу очракта прокурор яки аның урынбасары тиешле документлар кәргән көнне планнан тыш тикшерү үткөрүне килештерү турында карар кабул итә.

Юридик зат, шәхси эшмәкәрнең эшчәнлегенә нәтижәсендә гражданнар тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарға, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә), музей предметларына һәм музей коллекцияләренә, аеруча кыйммәтле, шул исәптән уникаль, Россия Федерациясе Архив фонды документларына, Милли китапханә фонды составына керүче аерым тарихи, фәнни, мәдәни әһәмияткә ия документларга, дәүләт иминлегенә зыян килсә, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыкса яки килеп чыгу мөмкинлегенә туса, планнан тыш тикшерү башлануы турында юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә хәбәр итү таләп ителми.

Муниципаль хокукый актларда билгеләнгән таләпләрнең һәм мәжбүри таләпләрнең үтәлешен планнан тыш тикшерүләр прокуратура белән килештермичә гамәлгә ашырыла.

3.2. Тикшерү үткөрү турында хәбәрнамә әзерләү һәм жиберү

3.2.1. Планлы тикшерү үткөрү турында муниципаль контроль органы тарафыннан планлы тикшерүне үткөрүгә кадәр өч эш көненнән дә соңга калмыйча планлы тикшерүне үткөрү турында жирлек администрациясе күрсәтмәсенә күчәрмәсен тапшыру турында хәбәрнамә һәм (яки) көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланган һәм юридик затның, шәхси эшкәрүнең электрон почта адресына электрон документ рәвешендә жиберү, әгәр мондый адрес юридик затларның бердәм дәүләт реестрында, шәхси эшмәкәрләрнең Бердәм дәүләт реестрында булса, йә элек муниципаль контроль органына юридик зат, шәхси эшмәкәр тарафыннан башка үтемле юл белән жиберелгән булса.

3.2.2. Планнан тыш күчмә тикшерүне үткөрү турында, әлеге Регламентның 3 бүлегендәге 3.1.2 пунктында күрсәтелгән планнан тыш күчмә тикшерүдән тыш, юридик затка, шәхси эшмәкәр, гражданга тикшерү башланганчы егерме дүрт сәгать алдан муниципаль контроль органы тарафыннан хәбәр ителә.

Административ процедураны үтәү вакыты-1 сәгать.

3.3. Тикшерү үткөрү

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль предметы булып юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең, гражданнарның муниципаль хокукый актларда билгеләнгән таләпләренә үтәвен тикшерү тора.

Тикшерү авыл жирлегенә башкарма комитеты җитәкчесенә тикшерү үткөрү турындагы күрсәтмәне нигезендә башкарыла.

Тикшерү тикшерү үткөрү турында карарда күрсәтелгән вазыйфаи затлар тарафыннан гына үткәрелергә мөмкин.

Тикшерү документар тикшерү һәм (яки) күчмә тикшерү формасында үткәрелә.

Документар тикшерү (планлы һәм планнан тыш) муниципаль контроль органы урнашкан урын буенча үткәрелә.

Муниципаль контроль органы карамагындагы документлардагы белешмәләрнең дәрәҗәсенә нигезле шик тудырса яки бу белешмәләр төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль гамәлгә ашырыла торган затларның, муниципаль хокукый актларда билгеләнгән таләпләрнең үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирми икән, муниципаль контроль органы мондый затлар адресына документар тикшерү барышында карау өчен кирәкле башка документларны сората.

Соратуга авыл жирлегенә администрациясе тарафыннан мөһер сугылган документар тикшерү үткөрү турындагы күрсәтмә теркәлә.

Дәлил сорату алынганнан соң ун эш көне эчендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль гамәлгә ашырыла торган зат соратуда күрсәтелгән документларны муниципаль контроль органына жиберергә тиеш.

Соратуда күрсәтелгән документлар шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле, җитәкче, юридик затның бүтән вазыйфаи заты имзасы һәм мөһер (булганда) белән таныкланган күчәрмәләр рәвешендә тапшырыла. Юридик зат, шәхси эшмәкәр соратуда күрсәтелгән документларны көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланган электрон документлар рәвешендә тапшырырга хокуклы.

Юридик зат, шәхси эшқуар соратуда күрсәтелгән документларны Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә электрон документлар рәвешендә тапшырырга хокуклы.

Әгәр Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, муниципаль контроль органына тапшырыла торган документларның күчәрмәләренәң нотариаль таныклыгын таләп итү рәхсәт ителми.

Документар тикшерү барышында тапшырылган документларда хаталар һәм (яки) каршылыklar ачыкланган очракта яки бу документлардагы белешмәләренәң муниципаль контроль органы булган документларга һәм (яки) төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру барышында алынган белешмәләргә туры килмәве ачыкланган очракта, бу хакта мәғлүмат төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль үткәрелә торган затка, ун эш көне эчендә язма рәвештә кирәкле аңлатмалар бирү таләбе белән җибәрелә.

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль уздырыла торган зат яисә аның вәкаләтле вәкиле муниципаль контроль органына тапшырылган документларда ачыкланган хаталарга һәм (яки) каршылыklarга яисә югарыда күрсәтелгән белешмәләренәң туры килмәвенә карата аңлатма бирә, элек бирелгән документларның дәрәслеген раслый торган өстәмә документларны муниципаль контроль органына тапшыра ала.

Күчмә тикшерү (планлы һәм планнан тыш) юридик затның урнашу урыны, шәхси эшмәкәр эшчәнлегә һәм (яки) аларның эшчәнлеген фактта гамәлгә ашыру урыны буенча, граждандан карамагында булган мөлкәтнең урнашу урыны буенча үткәрелә.

Административ процедураны үтәү вакыты авыл җирлегә администрациясенәң тикшерү үткәрү турындагы боерыгында күрсәтелә.

Документар тикшерү үткәрә торган муниципаль контроль органы җитәкчесе юридик зат, бүтән вазыйфаи зат, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле тарафыннан тапшырылган аңлатмаларның һәм документларның дәрәслеген раслый торган документларны карарга тиеш. Муниципаль контроль органының вәкаләтле вазыйфаи заты тапшырылган аңлатмалар һәм документлар каралганнан соң яисә аңлатмалар булмаганда, муниципаль контроль органы муниципаль хокукый актларда билгеләнгән мәҗбүри таләпләрне яисә таләпләрне бозу билгеләрен ачыкласа, күчмә тикшерү үткәргә хокуклы. Күчмә тикшерүне уздырганда юридик заттан, шәхси эшмәкәрдән документлар һәм (яки) тикшерү барышында алар тарафыннан тапшырылган мәғлүматны таләп итү тыела. Күчмә тикшерү (планлы һәм планнан тыш) юридик затның урнашу урыны, шәхси эшмәкәрнең эшчәнлеген фактта гамәлгә ашыру урыны буенча, граждандан карамагында булган мөлкәтнең урнашу урыны буенча үткәрелә.

3.4. Тикшерү актын төзү.

Тикшерү нәтиҗәләре буенча тикшерү акты төзелә.

Тикшерү актына продукция үрнәкләрен, әйләнә-тирә мохит объектларын һәм җитештерү тирәлегә объектларын тикшерү пробаларын алу беркетмәләре, үткәрелгән тикшеренүләр, сынаулар һәм экспертизалар беркетмәләре яки бәяләмәләре, муниципаль хокукый актларда билгеләнгән таләпләрне бозган өчен җаваплылык йөкләнә торган юридик зат хезмәткәрләренәң, шәхси эшқуар хезмәткәрләренәң аңлатмалары, ачыкланган бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр һәм тикшерү нәтиҗәләренә бәйле башка документлар яисә аларның

күчермэләре теркәлә.

Тикшерү акты ике нөсхәдә тикшерү тәмамланганнан соң турыдан-туры рәсмиләштерелә, аларның берсе кушымталарның күчермәләре белән муниципаль контроль башкарылучы затка, житәкчегә, башка вазыйфаи затка яисә аларның вәкаләтле вәкилләренә тикшерү акты белән танышу яки танышудан дан баш тарту турында язма куйдырып тапшырыла.

Муниципаль контроль гамәлгә ашырыла торган житәкче, башка вазыйфаи зат яисә вәкаләтле зат булмаган очракта, шулай ук тикшерелүче затн тикшерү акты белән танышкан яки танышудан баш тарткан очракта, акт заказлы хат итеп, тапшыру турында хәбәрнамә белән почта аша жиберелә, ул муниципаль контроль органы эшендә саклана торган тикшерү акты нөсхәсенә теркәлә. Тикшерелүче затның муниципаль контроль кысаларында электрон рәвештә үзара бәйләнешне гамәлгә ашыруга ризалыгы булганда, муниципаль контроль гамәлгә ашырыла торган затка яисә аның вәкаләтле вәкиленә тикшерү акты әлеге актны төзегән затның көчәйтелгән квалификацияле электрон имзасы белән имзаланып, электрон документ рәвешендә жиберелергә мөмкин. Шул ук вакытта әлеге актны төзегән зат тарафыннан көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланган электрон документ формасындагы әлеге документны алуны раслый торган ысул белән тикшерелә торган затка юнәлдерелгән акт тикшерелә торган зат тарафыннан кабул ителгән булып санала.

Дәүләт, коммерция, хезмәт, башка серләренә тәшкит иткән тикшерү нәтижәләре Россия Федерациясе законнарында каралган таләпләренә үтәп рәсмиләштерелә.

Муниципаль контроль органының вазыйфаи заты юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләр тарафыннан 26.12.2008 ел, №294-ФЗ Федераль закон нигезендә алып барырга хокуклы тикшерүләренә исәпкә алу журналында үткәрелгән тикшерү турында язма ясый. Тикшерүләренә исәпкә алу журналы булмаганда, тикшерү актында тиешле язма ясала.

Тикшерү актында бәян ителгән фактлар, нәтижәләр, тәкъдимнәр белән килешмәгән очракта йә ачыкланган бозуларны бетерү турында бирелгән күрсәтмә белән килешмәгән очракта, тикшерү акты алынганнан соң унбиш көн эчендә, тикшерү актына карата язма рәвештә каршы килү һәм (яисә) ачыкланган бозуларны бетерү турында бирелгән күрсәтмәне яисә аның аерым нигезләмәләрен муниципаль контроль органына тапшырырга хокуклы.

Шул ук вакытта юридик зат, шәхси эшмәкәр, граждән әлеге каршылыкларның нигезләгән раслый торган документларны яисә аларның расланган күчермәләрен муниципаль контроль органына тапшырырга хокуклы.

Административ процедураны үтәү вакыты-тикшерү тәмамланган көнне. Тикшерү актын төзү өчен үткәрелгән тикшерүләр, сынаулар, махсус тикшерүләр, экспертизалар нәтижәләре буенча бәяләмәләр алырга кирәк булганда, тикшерү акты контроль чаралары тәмамланганнан соң өч эш көненнән дә артмаган вакытта төзелә һәм житәкчегә, башка вазыйфаи затка яки юридик затның вәкаләтле вәкиленә, шәхси эшкүарга, аның вәкаләтле вәкиленә кул куйдырып тапшырыла яисә заказлы почта аша тапшыру турында хәбәрнамә белән жиберелә һәм (яисә) әлеге актны төзегән затның (тикшерелүче затның дәүләт контроле (күзәтчелеге) яисә муниципаль контроль кысаларында электрон рәвештә үзара бәйләнешне гамәлгә ашыру ризалыгы булганда) көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә күрсәтелгән документны алуны тәмин итә торган ысул белән жиберелә. Бу чакта күрсәтелгән документны тапшыру турында хәбәрнамә һәм (яисә) алуны башкача раслау дәүләт контроле (күзәтчелеге) органы яисә муниципаль контроль органы эшендә саклана торган тикшерү акты нөсхәсенә теркәлә.

3.5. Тикшерү яки планлы (рейд) тикшерү, карау үткәргәндә ачыкланган хокук

бозу очраklarына карата чаралар күрү.

Тикшерү уздырганда муниципаль хокукый актларда билгелэнгән таләпләрне яисә мәжбүри таләпләрне бозган затлар ачыкланган очракта, тикшерү үткәргән вәкаләтле вазыйфаи затлар Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр кысаларында:

юридик затка, шәхси эшмәкәргә бетерү срокларын күрсәтеп, ачыкланган бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр бирергә һәм (яки) кешеләр тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарға, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә), Россия Федерациясе Музей фонды составына кертелгән музей предметларына һәм музей коллекцияләре) Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният ядкярләренә), музей предметларына һәм музей коллекцияләренә, аеруча кыйммәтле, шул исәптән уникаль документларга, Милли китапханә фонды составына керүче аеруча тарихи, фәнни, мәдәни әһәмияткә ия булган документларга, шулай ук Россия Федерациясе Архив фонды составына керүче аерым тарихи, фәнни, мәдәни әһәмияткә ия булган документларга, физик һәм юридик затлар милкенә, дәүләт яки муниципаль милеккә зыян сала торган сәбәпләрне кисәтү, дәүләт иминлеген тәэмин итү, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүне кисәтү буенча чаралар күрергә.

Тикшерү барышында юридик зат, аның филиалы, вәкилләкләре, структур бүлекчәсе, шәхси эшмәкәр эшчәнлегә, алар тарафыннан биналар, корылмалар, биналар, жайланмалар, мондый объектлардан, транспорт чараларыннан файдалану, алар тарафыннан житештерелә һәм сатыла торган товарлар (башкарыла торган эшләр, күрсәтелә торган хезмәтләр) гражданның сәламәтлегенә, хайваннар, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә), Россия Федерациясе Музей фонды составына кертелгән музей предметларына һәм музей коллекцияләренә, аеруча кыйммәтле, шул исәптән уникаль, Россия Федерациясе Архив фонды документларына, Милли китапханә фонды составына керүче, дәүләт иминлегенә, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүгә яисә мондый зыян китерелүгә аеруча тарихи, фәнни, мәдәни әһәмияткә ия булган документларга муниципаль контроль органы юридик затның, аның филиалының, вәкилләгенә, структур бүлекчәсенә, шәхси эшкүарның административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексы белән билгелэнгән тәртиптә зыян китерүне яисә аны вакытлыча тыюны, гражданның гомере, сәламәтлегә һәм әйләнә-тирә мохит өчен куркыныч тудыручы продукцияне әйләнәштән тартып алуны, шулай ук зыян килү куркынычы булу һәм аны булдырмау ысуллары турында юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә теләсә нинди үтемле ысул белән мәгълүмат бирергә кирәк. Күрсәтмә күрсәтмәдә билгелэнгән срукта муниципаль контроль гамәлгә ашырыла торган затлар тарафыннан мәжбүри үтәлгә тиеш. Элегрәк бирелгән күрсәтмәнең үтәлү сругы чыгу әлегә административ регламентта каралган тәртиптә планнан тыш тикшерү үткәру өчен нигез булып тора.

Планлы (рейд) тикшерүләр, муниципаль хокукый актларда билгелэнгән мәжбүри таләпләрне һәм таләпләрне бозуларны ачыклау һәм тикшерү барышында муниципаль контроль органының вәкаләтле вазыйфаи заты үз компетенциясе чикләрендә мондый хокук бозуларны булдырмау буенча чаралар күрә, шулай ук юридик затка, шәхси эшкүарга планнан тыш тикшерү билгеләү турында карар кабул итү өчен жирлек Башкарма комитеты житәкчесенә язма рәвештә, 2008 елның 26 декабрәндәге 294-ФЗ номерлы Федераль законның 10 статьясындагы 2 өлешенәң 2 пунктында күрсәтелгән нигезләр буенча, ачыкланган хокук бозулар турында мәгълүмат житкәрә.

Планлы яисә планнан тыш күчмә тикшерүне үткөрү шәхси эшкуар, аның вәкаләтле вәкиле, житәкчесе яки юридик затның бүтән вазыйфаи заты булмау сәбәпле, йә юридик зат, шәхси эшкуарның, аның вәкаләтле вәкиленең, юридик затның бүтән гамәлләренә (гамәл кылмавы) тикшерү уздыру мөмкин булмауга бәйле рәвештә, дәүләт контроле (күзәтчелеге) органының, муниципаль контроль органының вазыйфаи заты, аны үткөрмәүнең сәбәпләрен күрсәтеп, тиешле тикшерү уздыру мөмкинлеге булмау турында акт төзи. Бу очракта дәүләт контроле (күзәтчелеге) органы, муниципаль контроль органы, тиешле тикшерү уздыру мөмкинлеге булмау турында акт төзелгәннән соң өч ай эчендә әлеге юридик затка, шәхси эшкуарга карата планлы яки планнан тыш тикшерү үткөрү турында карар кабул итәргә хокуклы.

Муниципаль контроль органының вәкаләтле вазыйфаи затлары Татарстан Республикасы Административ хокук бозулар турында кодексында каралган хокук бозулар өчен (Татарстан Республикасы законнарында каралган жирле үзидарә органнары вәкаләтләре кысаларында) юридик һәм вазыйфаи затларга карата беркетмәләр төзи һәм, тикшерү тәмамлангандан соң, вәкаләттендә затларны юридик җаваплылыкка тарту каралган дәүләт контроле (күзәтчелеге) органына яисә дәүләт хакимиятенә башка органына жиберә. Административ процедураны үтәү вакыты-3 эш көненнән дә артмый.

4. Контрольлек итү тәртибе һәм формалары

4.1. Муниципаль контрольнең үтәлешен контрольдә тоту авыл жирлеге Башкарма комитеты Житәкчесе тарафыннан агымдагы контроль һәм планлы һәм планнан тыш тикшерүләр үткөрү рәвешендә башкарыла.

4.2. Агымдагы контроль төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыручы вазыйфаи затларның административ процедураларны үтәү тәртибен билгеләүче норматив хокукий актлар һәм методик рекомендацияләр, мөрәжәгать итүчеләрнең хокукларын бозу очраklarын ачыклау һәм бетерү, карарлар кабул итү, мөрәжәгать итүчеләргә җаваплар эзерләү рәвешендә гамәлгә ашырыла.

4.3. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольнең тулылыгын һәм сыйфатын планлы тикшерүләр елына кимендә бер тапкыр үткөрелә. Планнан тыш тикшерүләр мөрәжәгать итүчеләрнең муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаятьләре кергәндә, шулай ук жирлекнең Башкарма комитеты кушуы буенча үткөрелә.

4.4. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру өчен җаваплы вәкаләтле вазыйфаи зат әлеге административ регламентта күрсәтелгән һәр административ процедураны үтәү вакыты һәм тәртибе өчен, Россия Федерациясе законнары нигезендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру барышында кабул ителә торган барлык гамәлләр (гамәл кылмау) һәм (яисә) карарлар өчен җаваплы.

4.5. Төзекләндерү өлкәсендә гражданнар, аларның берләшмәләре һәм оешмалары тарафыннан муниципаль контрольне гамәлгә ашыруны тикшереп торыу жирлек башкарма комитетының “Интернет” мәгълүмат-коммуникация челтәрендәге рәсми сайтында урнаштырылган тиешле мәгълүматлардан файдаланып, шулай ук Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә һәм формаларда гамәлгә ашырыла.

5. Муниципаль хезмәтләр күрсәтү функцияләрен гамәлгә ашыручы муниципаль контроль органы, шулай ук аларның вазыйфаи затлары муниципаль хезмәткәрләрнең карарларына һәм гамәлләренә (гамәл кылмавына) судка кадәр (судтан тыш) шикаять бирү тәртибе

5.1. Кызыксынган затлар Башкарма комитет житәкчесенә муниципаль контроль органы вазыйфаи заты тарафыннан муниципаль контрольне гамәлгә

ашыру барышында гамәлгә ашырылган гамәлләргә (гамәл кылмаулар) һәм (кабул ителгән) карарларга карата шикаять бирергә хокуклы.

5.2. Судка кадәр (судтан тыш) шикаять бирү предметы әлеге административ регламент нигезендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру барышында муниципаль контроль органы вазыйфаи заты тарафыннан кылынган гамәлләргә (гамәл кылмаулар) һәм карарларга карата булырга мөмкин.

5.3. Шикаятькә җавап бирелмәү һәм шикаятьне карауны туктатып торы очраklары өчен нигезләрнең тулы исемлеге

5.3.1. Шикаятьне карауны туктатып торы өчен нигезләр юк.

5.3.2. Шикаятькә җавап бирелмәү очраklары исемлеге:

1) вазыйфаи затның, шулай ук аның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә куркыныч янаган язма мөрәҗәгать (шикаять) алынганда, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл җирлеге башкарма комитеты мөрәҗәгатьне анда куелган сорауларның асылы буенча җавапсыз калдырырга һәм мөрәҗәгать иткән кызыксынган затка хокуктан явызларча файдалануга юл куймау турында хәбәр итәргә хокуклы;

2) язма мөрәҗәгатьтә (шикаятьтә) мөрәҗәгатьне (шикаятьне) җибәргән гражданның фамилиясе яисә җавап җибәрелергә тиешле почта адресы күрсәтелмәгән очракта;

3) язма мөрәҗәгать (шикаять) текстын укып булмаса, мөрәҗәгать (шикаять) каралырга тиеш түгел, әгәр аның фамилиясе һәм почта адресы укылса, мөрәҗәгатьне җибәргән кызыксынган затка бу хакта хәбәр ителә;

4) суд карарына шикаять бирелә торган мөрәҗәгать, әлеге суд карарына шикаять бирү тәртибен аңлатып, мөрәҗәгать (шикаять) җибәргән кызыксынган затка кире кайтарыла;

5) кызыксынган затның мөрәҗәгатендә (шикаятендә) аңа элек җибәрелгән мөрәҗәгатьләргә (шикаятьләргә) бәйле рәвештә берничә тапкыр язмача җаваплар бирелгән булса һәм шул ук вакытта мөрәҗәгатьтә (шикаятьтә) яңа дәлилләр яки шартлар китерелмәгән мәсьәлә булса, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл җирлеге башкарма комитетына чираттагы мөрәҗәгатьнең (шикаятьләрнең) нигезсезлеге һәм әлеге кызыксынган зат белән бу мәсьәлә буенча язышуны туктату турында карар кабул итәргә хокуклы.

6) әгәр мөрәҗәгатьтәге (шикаять) мәсьәләнең асылы буенча федераль закон тарафыннан саклана торган серне тәшкит иткән җавап кирәк булса, мөрәҗәгать җибәргән кызыксынган затка анда куелган мәсьәләнең асылы буенча җавап бирү мөмкин булмавы турында хәбәр ителә. Әгәр мөрәҗәгатьтә куелган сорауларның асылы буенча җавап бирелмәгән сәбәпләр юкка чыгарылган булса, кызыксынган зат мөрәҗәгатьне кабат Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл җирлеге башкарма комитетына җибәрергә хокуклы;

7) әгәр язма мөрәҗәгать тексты тәкъдим, гариза яки шикаятьнең асылын билгеләргә мөмкинлек бирми икән (мөрәҗәгатьне теркәгәннән соң җиде көн эчендә мөрәҗәгать җибәргән гражданды бу хакта хәбәр ителә);

8) җирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка язмача мөрәҗәгатькә җавап "Россия Федерациясе гражданны мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе турында" 02.05.2006 ел, № 59-ФЗ Федераль законның 10 статьясындагы 4 өлеше нигезендә Башкарма комитетның рәсми сайтында "Россия Федерациясе гражданнының мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе турында" 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль законның 10 статьясындагы 4 өлеше нигезендә урнаштырылган Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл җирлегенең "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә (мөрәҗәгать җибәргән гражданды мөрәҗәгать теркәлгән көннән җиде көн эчендә "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтның электрон адресы хәбәр ителә, анда мөрәҗәгатьтә куелган сорауга җавап урнаштырылган,

шул ук вакытта суд карарына карата шикаять белдергән мөрәжәгать кире кайтарылмый) урнаштырылган очракта.

5.4. Судка кадәр (судтан тыш) шикаять бирү процедурасын башлау өчен нигезләр.

5.4.1. Судка кадәр (судтан тыш) шикаять бирү процедурасын башлау өчен кызыксынган зат тарафыннан язмача көгазьдә яки электрон формада шикаять бирү нигез булып тора.

5.4.2. Шикаятьләр турыдан-туры Башкарма комитетка тапшырыла яисә әлеге административ регламентның 2.1 пунктында күрсәтелгән адрес буенча почта аша, яисә әлеге административ регламентның 2.1 пунктында күрсәтелгән электрон почта адресы буенча электрон документ рәвешендә жиберелә.

5.5. Кызыксынган затларның шикаятьне нигезләү һәм карау өчен кирәкле мәгълүмат һәм документлар алуга хокуклары.

5.5.1. Кызыксынган зат шикаятьне нигезләү өчен кирәкле мәгълүматны һәм документларны, бу башка затларның хокукларына, ирекләренә һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылмаган һәм күрсәтелгән документларның Россия Федерациясе законы белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләре булмаган очракта, алырга хокуклы.

5.6. Шикаятьне карау сроклары.

5.6.1. Шикаять аны теркәгәннән соң 30 көн эчендә каралырга тиеш.

Аерым очракларда, шулай ук дөүләт органына, жириле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка сорату жиберелгән очракта, шикаятьне карау срогы 30 көннән дә артмаган вакытка озайтылырга мөмкин, бу хакта шикаятьне биргән затка, озайту сәбәпләрен күрсәтеп, язма рәвештә хәбәр ителә.

5.7. Судка кадәр (судтан тыш) шикаятьнең нәтижәсе.

5.7.1. Шикаятьне карау нәтижәләре буенча түбәндәге карарларның берсе кабул ителә:

1) Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру барышында кабул ителгән муниципаль контроль органы вазыйфаи затының гамәлләрен (гамәл кылмауларын) һәм (яисә) карарларын дәрәс дип тану һәм шикаятьне канәгатьләндерүдән баш тарту турында;

2) Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру барышында кабул ителгән муниципаль контроль органы вазыйфаи затының гамәлләрен (гамәл кылмауларын) һәм (яисә) карарларын дәрәс түгел дип тану турында һәм жиберелгән хаталарны бетерү максатыннан, әлеге административ регламент нигезендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру барышында гамәлгә ашырыла торган (кабул ителгән) кызыксынган затның шикаятенә китергән карарлар өчен җаваплы муниципаль контроль органы вазыйфаи затына Россия Федерациясе Хезмәт законнарында һәм муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында каралган җаваплылык чаралары куллану турында.

5.7.2. Кызыксынган затка кабул ителгән карар һәм кабул ителгән карар нигезендә үткәрелгән гамәлләр турында хәбәрнамә жиберелә.

5.7.3. Муниципаль контроль органының билгеле вазыйфаи затларының карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять биргән кызыксынган затның мөрәжәгатьләре әлеге вазыйфаи затларга карау һәм (яки) җавап бирү өчен жиберелә алмый.